

Duch svatý – pracovní poznámky bez korektury!

Jedním z nejznámějších symbolů Ducha svatého je holubice. Co všechno tento symbol znamená?

Na prvním místě nás možná napadne že holubice je symbolem míru a pokoje.

A platí to i o Duchu svatém. Jeho přítomnost v duši člověka poznáme podle mírnosti s jakou jedná a pokoje, který vyzařuje.

Kde Duch svatý schází, tam člověku vládne neklid a vznětlivost. Člověk bez ducha svatého je otrokem vášní, pořád se za něčím žene a je věčně nespokojený. (Pokud vnímáme tyto příznaky ve svém životě, je načase pozvat Ducha svatého, aby nám pomohl.)

Dále slouží holubice jako posel. Když končila potopa, byla holubice poslem dobrých zpráv.

I Duch svatý je nositel Božích poselství. V souvislosti s jeho působením hovoříme o vnuknutích.

Evangelisté například napsali z vnuknutí Ducha svatého Evangelia.

A co my?

Když jsme probírali toto téma s dětmi ve škole, položili jsme si otázku: „Jaké myšlenky nás napadají?“

A zjistili jsme, že různé. Některé jsou dobré a některé zlé.

A pak jsme se ptali: „Kde se ty myšlenky berou?“

Odpověď nám poskytuje modlitba: „Tělo svět ďábla přemáhám...“, která nám připomíná, že některé nápady pochází z naší hlavy, některé přichází ze světa a některé od duchů. Ty zlé od duchů zla a ty dobré od Ducha svatého.

Duch svatý nám vnuká, co nám chce sdělit Bůh (a přináší Bohu naše modlitby a prosby).

A nejenom to. Kromě toho, že nám skrze vnuknutí přináší Boží rady, dává nám také poznávat samotného Boha. Bez jeho pomoci bychom byli ve vztahu k Bohu jako slepí.

Toto poslání Ducha svatého prorokoval i Ježíš, který řekl: „Budu prosit Otce a dá vám Přímluvce.... Ten vás uvede do celé pravdy.“

Úloha Ducha svatého v poznání Boha se dá dobře pochopit, když ji přirovnáme k lidskému tělu (jak to dělá svatý Hilarius, který říká:).

Tělo užívá k poznání smysly, ale ty sami o sobě k poznání nestačí.

„Bude-li očím chybět světlo, nijak nám neposlouží; ani uši se nebudou znát k svému úkolu, nezazní-li hlas nebo zvuk; ani nos nebude vědět, k čemu je, nebude-li se šířit žádná vůně. A není to proto, že by se z nějakého důvodu ztratila jejich přirozená schopnost, ale proto, že jejich funkce je závislá na podnětu. A stejně je tomu s lidskou duší: jestliže jí víra nedodá dar svatého Ducha, bude sice mít přirozenou schopnost poznání Boha, ale světlo skutečného poznání jí bude chybět.“ (svatý Hilarius z Poitiers, traktát „O Trojici“)

Duch svatý je tedy nositel poznání o Bohu. Když chce člověk poznat, zakusit Boha, potřebuje Ducha svatého.

Co dělat, aby i v nás Duch svatý působil?

Holubice je symbol čistoty a nevinnosti, míru a pokoje.

Má-li v nás Duch svatý působit, je potřeba udělat krok tímto směrem.

Zřícit se zla. Litovat hříchů a toužit po dobru. Odpustit a nehněvat se. Povolit sevřené pěsti a nastavit dlaň.

Holubice je plachá a vyhýbá se místům, kde se hrozí a křičí. Ráda však spočine tam, kde je klid a kde je zvána.

Proto je potřeba nehnat se pořád za nějakými světskými radostmi a marnostmi. Zastavit se a ponořit se do modlitby.

Zpěvy a modlitby k Duchu svatému mívají podobu (formu), kterou nazýváme modlitba vzývání.

Tato modlitba spočívá v tom, že upřímně rozjímavě prosíme: „Přijď Duchu svatý a smiluj se nade mnou...“ Tuto nebo nějakou podobnou modlitbu bychom měli recitovat či zpívat tak dlouho, dokud se vnitřně nezklidníme.

Naše duše je často jako rozbouřené moře (zmítají se v nás myšlenky, emoce, pocity, touhy a strachy...) a tato modlitba ho postupně zklidňuje, až se hladina leskne jako zrcadlo a je v ní krásně vidět odraz nebe. Díky působení Ducha svatého pak naše duše získá pokoj a začne nejen zrcadlit nebe, ale začne se dokonce podobat Bohu. (začne být svatá)

Význam modlitby vzývání (Ducha svatého) můžeme dále přirovnat k rannímu vstávání.

Člověk se probudí do zatemnělé místnosti. Když ale vstane, vytáhne žaluzie (můžeme si představit, že každé zvolání „přijď Duchu svatý“ je jedna lamela žaluzie, která se vyslovením sune nahoru a dělá místo pro světlo) a otevře okno, zaplaví ho světlo a svěží ranní vánek.

Podobně duše, která se rozhodne pro modlitbu vzývání se podobá místnosti, která se postupně otevřela světlu a vanutí Ducha svatého. Teprve ve chvíli, kdy do ní vstoupí jeho světlo je možné v ní začít uklízet, pracovat, radovat se... Proto máme vzývat Ducha svatého, kdykoli zpytujeme svědomí, začínáme nějakou práci, vstupujeme do modlitby, kterou chceme prožít s radostí...

Mnoha křesťanům schází tento svěží radostný prožitek Boží přítomnosti, protože ještě nepozvali Ducha svatého do svého života.

Případně jim pošetilé modlit se pořád dokola „Pane buď milostiv mě hříšnému a opakovat přijď Duchu svatý a smiluj se nade mnou.“ A přitom jsou tyto dvě modlitby klíčem k obrovským duchovním pokladům.

Modlitba pokání přináší usmíření a modlitba vzývání přináší světlo.

Udělejme krok víry. Zřekněme se zla, pokorně vzývejme Ducha svatého a Bůh nám odhalí svou laskavou, milující tvář. (skrže Ducha svatého vstoupí do našeho nitra)

Dovolme Duchu svatému, aby zklidnil bouře našeho srdce, aby vnesl světlo a svěží vánek do temných zákoutí našeho nitra.

A pak budeme moci zažít radost jednoho mnicha, který říkal: „Volal jsem jen Ducha svatého a přišla celá Boží sláva, láska, radost a štěstí. Pozval jsem holubičku, a přišlo celé nebe se všemi svými poklady.“

Na závěr si můžeme připomenout téma dnešní učící se církve, kterým je služba biskupa.

Opět se vrátím k symbolu holubice. Pokud chce někdo začít s chovem tohoto stvoření, je rozumné, když si vyžádá radu zkušeného chovatele. Ten mu také může nabídnout nějaký ten kousek ze svého chovu.

Podobně ten, kdo touží po duchovním životě a chce ho prožívat bez bolestných omylů, má přijmout radu a pomoc těch, které k tomu Pán vyvolil.

Proto mají biskupové tři důležité úkoly: vyučovat, posvěcovat a řídit. Konají tak ve vzájemném společenství a v jednotě s papežem, který je nástupcem svatého Petra.

Biskupové vyučují duchovnímu životu, udělují svátosti, které posvěcují boží lid a organizují život církve.

Činí tak skrže kázání, bohoslužby, udělování svátostí a například pastýřské listy. Jejich společenství je vedené Duchem svatým.

Církev – chrám Ducha Svatého (KKC 797-801)

Duch Svatý dělá z Církve chrám živého Boha

Církev není organizace, ale organizmus.

Ve 2. neděli v mezidobí, když jsme se tímto tématem zabývali, jsme slovo církev nahradili a pojmenovali v souladu s učením jako „Kristovo tělo“.

Její hlavou je sám Kristus a jednotliví věřící tvoří údy onoho těla.

Když víme, že duchová duše každého živého člověka s tělem tvoří jednotu, pak pochopíme slova sv. Augustina:

„Co je náš duch, to jest naše duše, pro naše údy, totéž je Duch svatý pro Kristovy údy, pro Kristovo tělo, jímž je církev.“

Proto také o církvi můžeme hovořit, že je svatá, protože v ní jako v Božím chrámu (2 Kor 6,16, 1 Kor 3,16, Ef 2,21) přebývá Duch svatý. *„Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jež máte od Boha?“(1K 6,19)*

Svatý Irenej píše: *„Církvi byl svěřen Boží dar... Do ní bylo vloženo společenství s Kristem, to je Duch svatý, závdavek neporušitelnosti, utvrzení naší víry, žebřík, po němž vystupujeme k Bohu... Vždyť kde je církev, tam je také Duch Boží, a kde je Duch Boží, tam je církev a veškerá milost.“*

Církev jako „chrám Ducha svatého“, je místem, kde přebývá Bůh.

V církvi na nás působí Duch svatý:

- skrze křest, který Kristovo Tělo vytváří
- skrze svátosti, které je uzdravují
- skrze ctnosti, které je uschopňují ke správnému jednání
- skrze rozmanité zvláštní milosti, nazývané charismata, kterými jsme pohotová přijímat úkoly užitečné pro další rozvoj církve. ([KKC 798](#))

Modleme se:

„Ježíši Kriste, naplnil jsi slova proroků i slova, která jsi sám řekl, učiň to samé s naším srdcem a stvoř ho chrámem Ducha svatého. Amen.“

Charismata, jejich rozlišování

Charismata jsou milosti Ducha svatého, které přímo nebo nepřímo slouží užitku církve a jsou zaměřena k jejímu budování.

Skrze jednotlivce tyto dary slouží prospěchu a dobru celému společenství církve. Přináší radost a užitek. **Podle toho poznáváme, že jsou darem Božím.** ([KKC 799](#))

Charismata mohou být například dar zpěvu, hudby, služby, modlitby, slova, naslouchání, proroctví, jazyků....

Dar charismat pro společenství

není dáván pouze skrze jediného člena, je složitou, Bohem režírovanou kombinací příspěvků více lidí.

Ono „dobro celku“ nemusí být okamžitě všem patrné, nebo nemusí být vůbec lidmi rozpoznatelné a rozlišitelné.

Každé společenství, ať už malé nebo větší, potřebuje ke svému životu charismaty obdarované jednotlivce.

Charismata jsou často spojena s výkonem nějakého úřadu v církvi. Jde zejména o úřady biskupa, faráře, diakona (jáhna), akolyty a lektora, nebo charitativního pracovníka, kostelníka apod.

Všechny tyto úřady jsou k dobru společenství a potažmo i celé církve.

Je-li tedy někdo legitimně pověřen nějakým takovým úřadem, lze předpokládat, že Duch svatý ho bude chtít potřebnými charismaty obdařit.

Církev jako celek má prosit o charismata – dary Ducha svatého, má za ně děkovat, má se z nich radovat. ([KKC 800](#) a [801](#))

Nositelé charismat jsou však vždy konkrétní lidé.

Zodpovědnost za charismata

Jaká jsou tvá charismata? Znáš je? Vážíš si jich?

Mít charisma, dar, nadání od Boha je zavazující.

Každý člověk bude ze svých darů skládat účty. Je třeba je žít a sloužit jimi.

Používám je pro oslavu Boží a k užitku bližního? Nebo je zneužívám k tomu, abych na sebe strhl pozornost, získal světskou slávu?

Žijeme v době, která nás vybízí k tomu, abychom sami sebe postavili místo Boha, abychom oslavovali člověka a na svého Tvůrce zapomněli. Nenechme se k tomu strhnout!

Příprava na biřmování (KKC 1306-1311)

Biřmování jako svátost křesťanské dospělosti

Křest, eucharistie a **biřmování** jsou svátosti, kterými je člověk uveden do křesťanského života.

Biřmování je vyvrcholením uvedení do plnosti křesťanského života.

Při biřmování dostává biřmovanec mimořádné dary Ducha svatého, které mu pak pomáhají v uplatnění jeho životního povolání, které mu nabízí Bůh.

Biřmování má přijmout každý pokřtěný ve vhodnou dobu ([KKC 1306](#)).

Podle tradice tehdy, když je zralý rozlišovat (co je Boží vůle) a pochopit hodnoty přijatého biřmování ([KKC 1307](#)).

O biřmování se hovoří jako o „svátosti křesťanské dospělosti“ ([KKC 1308](#)).

Biskupské konference mohou stanovit nejnižší věk biřmovanců. U nás je to 15 roků.

Od biřmovance se při přípravě předpokládá:

- nasazení v osobní i společné modlitbě
- duchovní život postavený na pravidelném přijímání svátostí
- ochota k zapojení do farního společenství
- touha po duchovním vzdělávání

Biřmování jako prohloubení vztahu ke Kristu a k církvi všeobecné i farní

Biřmován může být člověk, který je pokřtěn v katolické církvi, byl už připraven k přijímání svátosti smíření a eucharistie, dosáhl zmíněného věku a absolvoval přípravu na přijetí svátosti biřmování.

Ta má být zaměřena tak, aby probudila a prohloubila smysl biřmovanců pro příslušnost k církvi Ježíše Krista, a to jak ke všeobecné církvi, tak k farnímu společenství ([KKC 1309](#)).

Biřmování se obvykle organizuje vždy po několika letech ve farnosti, ve které se s patřičným předstihem také uskuteční příprava. Ta by měla trvat několik měsíců až rok.

Svátost biřmování uděluje obvykle biskup a to na základě doporučení, které vydává kněz, jež biřmovance připravoval.

Stav milosti

Hřích, nebo lépe řečeno lpění na hříchu, je překážkou působení Ducha svatého.

Pro přijetí biřmování je proto nutné, aby byl kandidát ve stavu milosti. Má přistoupit ke svátosti smíření, aby nabídl Bohu čisté a připravené srdce ([KKC 1310](#)).

Svatý otec Benedikt XVI. v poselství světovému dni mládeže prohlásil:

"Dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky" (Sk 1,8).

Biřmování uděluje *zvláštní sílu* k tomu, abychom celým svým životem mohli vydávat svědectví o Bohu a oslavovat ho. Niterně si tak uvědomujeme, že patříme k církvi, "Tělu Kristovu", jehož je každý z nás živým údem, ve vzájemném vztahu jedni k druhým. Každý pokřtěný, který se nechá vést Duchem, může svým jedinečným způsobem přispět k budování církve díky charismatům, která udílí Duch, neboť *"každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu" (1Kor 12,7).*

Když jedná Duch svatý, přináší do duše věřícího své plody, jimiž jsou *"láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost a sebeovládání"* (Gal 5,22).

Srdečně zvu ty z vás, kteří jste ještě nepřijali svátost biřmování, abyste se v přípravě na její přijetí obrátili o pomoc na své kněze. **Jde o zvláštní příležitost milosti, kterou vám Pán nabízí: nenechte si ji ujít!**

Úloha kmotrů při biřmování

Je vhodné, aby si kandidáti pro biřmování, tak jako pro křest, našli duchovní pomoc kmotra nebo kmotry. Doporučuje se, aby to byla táž osoba, která byla vybrána pro křest, aby se lépe zdůraznila jednota obou svátostí ([KKC 1311](#)).

Kmotr je především svědkem víry.

Jaká je jeho úloha a význam a co se od něho žádá?

Povzbuzuje a doprovází svého kmotřence v duchovním životě.

Z toho vyplývají požadavky na kmotry:

- vedou duchovní život, modlí se, pravidelně přijímají svátosti
- účastní se na životě farnosti a církve
- nesetrvávají v žádném těžkém hříchu (např. nesvátostné manželství)

Mimořádné dary Ducha Svatého (KKC 799-801)

Rozšířený komentář ke 2. čtení 1 Kor 12,3b-7. 12-13

Korintští křesťané byli přesvědčeni, že právě oni jsou výjimečně obdarovaní. Silná zkušenost s působením Božího Ducha je vedla k namyšlenosti, nejednotě a vytváření nesnášenlivých skupin, z nichž si každá myslí, že jedině ona je v právu.

To příkře odporuje Božímu úmyslu a podstatě jeho jednání v lidském světě.

Jestliže si tedy někteří dělají nárok na zvláštní Boží přízeň a prohlašují o sobě, že Boží Duch mezi nimi silně působí, nemohou být zároveň rozděleni do znesvářených a nesnášenlivých skupin.

Jestliže jsou rozděleni, pak je to naopak důkaz, že zde působí jen jejich lidská pýcha a řevnivost.

Boží jednota a jedinstvo má v Pavlově argumentaci napomenout znesvářené křesťany k jednotě a svornosti a k vzájemnému obohacení.

Dary, které věřící dostávají, jsou vázány na působení Ducha a musí být používány spořádaně.

Apoštol Pavel jako odpověď nastiňuje praktické působení Boha v lidské společnosti věřících. Uvádí tři božské osoby, o nichž je zdůrazněno, že jsou jedno: *„Je mnoho darů, mnoho služeb, mnoho zázračných sil, ale pouze jeden Duch, jeden Pán, jeden Bůh.“*

A) Boží Duch uděluje zcela svobodně jednotlivým lidem rozmanité duchovní dary.

B) Ježíš Kristus je jediný Pán celého společenství věřících. Těm jsou obdarovaní lidé zavázání prostřednictvím svěřených charismat sloužit. K Ježíši Kristu jako k hlavě se musí upínat veškerá lidská služba.

C) Jediný Bůh je ten, z jehož iniciativy vycházejí mimořádné, zázračné síly, působící ve společenství. Před Ním se bude každý odpovídat za využití svěřených hřiven.

Co se konkrétně skrývá za oněmi „dary“, „službami“ a „mimořádnými silami“, nám Pavel osvětluje v následujících řádcích. V nedělním úryvku nejsou sice zahrnuty, ale pro osvětlení textu jsou velice důležité:

1. Dary Ducha

„Dar moudrosti, poznání, víry, uzdravování, zázračných skutků, promlouvání pod vlivem vnuknutí, rozlišování duchů, dar jazyků, dar výkladu neznámých jazyků.“

Korintská obec žila velice bohatým a vitálním duchovním životem. Působení Ducha mocně a konkrétně zasahovalo do jejich každodenního života. Při společných shromážděních se patrně předháněli v projevech, kterými byly zejména: spontánní modlitby, vzájemné poučování z inspirace Ducha, modlitby v neznámých jazycích, zázračné uzdravování nemocných, jasnovidné a prorocké projevy odkrývající skrytou skutečnost.

Bezprostřední zažívání Božího působení bylo pro ně novou skutečností, která zcela proměňovala jejich každodenní život. **Měly však i svou stinnou stránku:** bezděčně vedly nadšené Korintěany ke skryté či zjevné pýše, vychloubání jedněch na úkor druhých, k nejednotě i k duchovnímu snobismu. Pavel všechny tyto projevy kárá a ukazuje, že jsou v rozporu s jednáním a požadavky Ježíše Krista.

2. Služby

Apoštol, prorok, učitel jsou podle Pavla hlavní povolání, ke kterým jsou někteří křesťané Pánem uschopněni, aby jimi sloužili celému společenství věřících.

Služba apoštolátu: K tomuto poslání je člověk zmocněn Pánovým zvláštním pověřením k *misijnímu působení*.

Prorocká služba, tj. „promlouvání pod vlivem vnuknutí“. Je to Boží obdarování člověka, který je pak schopen hluboko svým poznáním vnikat do skrytých skutečností. Tato služba je podle Pavla nejdůležitější pro rozvíjení a budování církevního společenství, neboť zprostředkuje Boží vedení společenství křesťanů. Konkrétně má být toto poslání využíváno k bratrskému napomínání, vynášení pravdivého úsudku o skrytých věcech, zjevování nejvnitřnějších tajností lidského srdce, je-li něco takového prospěšné k budování společenství věřících.

Učitelská služba – je křesťanům udílěna pro poučování ve věcech víry a mravů. Kdo je povolán k tomuto poslání, má druhé učit hlouběji poznávat Boha a jeho tajemství, poučovat o správném jednání člověka vůči Bohu i vůči druhým lidem.

Služby jsou vázány podle Pavla na Pána, tedy **na vzkříšeného Ježíše Krista**. On je jejich vzorem a nadřazenou autoritou. Každý tedy, kdo je k některé službě povolán, musí mít neustále před očima Ježíše, zásady jeho chování, motivaci všeho, co dělá. Ježíš však byl vždy hluboce pokorný a poslušný vůči svému nebeskému Otci. Nic nedělal ze ziskuchtivosti, pocitu nadřazenosti nebo ctižádostivosti, nikdy nebylo jeho jednání zaměřeno na osobní zájmy, ale vždy dokonale na poslání, které mu svěřil jeho nebeský Otec.

3. Uschopnění k zázračným skutkům

Ty již nejsou konkrétně označeny, můžeme však předpokládat, že se jedná o mimořádné skutky mezi lidmi, které slouží k vnímání Boží přítomnosti a působení v církevním společenství, a nedají se vysvětlit přirozeným způsobem.

Tyto přímé projevy nadpřirozené moci jsou svázány s Bohem, jemu jsou také přísně podřízeny. Člověk si tedy nemůže žádným způsobem osobovat na ně vlastnické právo, ale může je přijímat jen jako ryzí projev Božího působení, které však přichází prostřednictvím konkrétních lidí.

Všechny tři oblasti nadpřirozeného Božího působení v korintské křesťanské obci se navzájem prolínají. Pavel si je vědom, že Boží působení mezi lidmi se nedá kategorizovat do oddělených přihrádek.

Na závěr praktické pravidlo pro používání všech těchto darů:

Motivací k používání darů Ducha mezi lidmi nemá být osobní potěšení, seberealizace nebo ctižádostivost, nýbrž užitečnost těchto projevů pro druhé.

To má být jediný cíl jednání lidí, kteří jsou zvláštním způsobem obdarováni Duchem. Kdo se tímto pravidlem užitečnosti pro druhé neřídí, stává se sice v určitém smyslu krásným, ale přitom naprosto neprospěšným nástrojem vlastní ctižádosti.

Být užitečný pro druhé znamená jinými slovy sloužit.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého (KKC 232-237)

Víra všech křesťanů má svůj základ v Trojici

Víra v Trojici patří mezi základní znaky, podle kterých se rozlišuje, zda je náboženské společenství křesťanské, nebo ne.

Křesťany sjednocuje víra, že Ježíš je Boží Syn, že Bůh je Otec i Syn i Duch svatý, že Kristus zemřel, aby spasil všechny lidi.

„Kdo vítězí nad světem,“ píše Jan v prvním listě, „ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží?“ (1 Jan 5,5).

Křesťané jsou křtěni ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a před křtem vyznávají víru v jejich jméno. ([KKC 232](#) a [233](#))

Základy pro víru v Boží Trojjednost můžeme najít v Bibli u všech evangelistů. Zásadní pro její výklad je evangelium podle Jana.

Ježíš zde odhaluje svůj vztah k Otci:

„Ježíš jim řekl: "Amen, amen, pravím vám: Syn nemůže sám od sebe činit nic než to, co vidí činit Otce. Co činí Otec, stejně činí i jeho Syn. Vždyť Otec miluje Syna a ukazuje mu všechno, co sám činí; a ukáže mu ještě větší skutky, takže užasnete. (Jan 5,19n)

A vyvádí své posluchače z omylu, že už znají pravdu o Bohu:

Zeptali se ho: "Kde je tvůj otec?" Ježíš odpověděl: "Neznáte ani mne, ani mého Otce. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce." (Jan 8,19)

Těm, kdo milují Boha, se pak zjevuje celé tajemství Trojice. Bůh je společenství lásky, které tvoří Otec, Syn a Duch:

„Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání; a já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce (Utěšitele), aby byl s vámi na věky – Ducha pravdy, kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí a nezná. Vy jej znáte, neboť s vámi zůstává a ve vás bude.“ (Jan 14,15-17)

Nauku o Nejsvětější Trojici definoval koncil v Nicei roku 325.

Tajemství Trojice je hlavním tajemstvím víry a křesťanského života (KKC 234, 235, 236)

Je to tajemství, které nás přesahuje, ale kterého se svým životem dotýkáme.

Ježíš z Nazaretu, splnil touhu ukrytou v srdci každého člověka - touhu poznat Boha. To, co stvoření uchovávalo vtisknuto do sebe jako pečeť tvůrčí ruky Boha a co dávní proroci hlásali jako příslibení, se definitivně projevuje ve zjevení Krista. Ježíš zjevuje tvář Boha Otce "*plného milosrdenství a soucitu*" (Jak 5,11) a sesláním Ducha svatého odhaluje tajemství lásky Trojice.

Bůh zanechal stopy svého trojjediného bytí v díle stvoření i v průběhu dějin (KKC 237)

V době starého zákona se Bůh jevil jako Otec. Jediná osoba, která stvořila svět a vede ho k vykoupení a ke spáse.

Narozením Mesiáše je naše poznání obohaceno o nový fakt – Kristus je Boží Syn. Pravý Bůh a pravý člověk.

Všechno vrcholí sesláním Ducha Svatého. Každý pokřtěný je zcela vtažen do tajemství Nejsvětější Trojice.

Svatý Řehoř Naziánský, nazývaný „Teolog“, dává cařihradským katechumenům tento souhrn trinitární víry:

„Především uchovejte mi tento vzácný poklad, pro který žiji a bojuji, s nímž chci umřít, který mi dává schopnost snášet všechna zla a pohrdat všemi rozkošemi: tím pokladem myslím vyznání víry v Otce i Syna i Ducha svatého.

Dnes vám je svěřuji. V síle tohoto vyznání vás nyní ponořím do vody a z ní vás vyzvednu. Dávám vám je za společníka a ochránce pro celý život.

Dávám vám jediné Božství a jedinou moc, existující jako jedno ve třech a obsahující tyto tři rozlišeným způsobem. Božství bez rozdílu v podstatě či přirozenosti, bez vyššího stupně, který by povyšoval, či nižšího stupně, který by snižoval...

Je to nekonečná soupodstatnost tří nekonečných. Každý nazíraný sám o sobě je úplně celý Bůh... a tři osoby společně jsou Bůh...

Sotva jsem začal uvažovat o jednotě, a už jsem ponořen do záře Trojice. Sotva jsem začal myslet na Trojici, a už mě zase uchvacuje jednotu?“

Svatý Pavel k tomu dodává:

"Jen jedno je tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni. Jeden je Pán, jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, proniká všechny a je ve všech." (Ef 4,4-6)

Duch Svatý a Církev

Duch Svatý připravuje lidi a předchází svou milostí

Duch svatý působí, že lidé touží po Bohu. Touha nás vede k hledání a hledání nás přivádí k setkání.

I dnešní rozjímání nad velikonočními texty nás má převést od touhy vidět Ježíše k setkání s ním.

Úvod

Když jsem dětem v náboženství vykládal o Emauzských učednících, jak poznali Pána Ježíše při lámání chleba, tak si povzdechly: škoda, že ho nemůžeme vidět taky.

Je pravda, že Ježíše nemůžeme vidět vlastníma očima, ale vidět není to nejdůležitější.

Vždyť i Emauzští učedníci ho viděli, mluvili s ním celou cestu a nepoznali ho.

Až když lámal chléb, najednou zjistili: vždyť je to Pán!

Anebo dnešní evangelium – učedníci poznávají Ježíše, až když poslechnou jeho slovo a stane se zázrak.

Hodí sítě, loď je plná ryb a ten, který Ježíše nejvíce miloval, první říká: Pán je to!

Jak to, že učedníci nepoznávali Ježíše hned, jak ho spatřili na vlastní oči?

Duch svatý zjevuje vzkříšeného Pána a otvírá srdce k jeho přijetí

Antoine de Saint Exuperi napsal: správně vidíme jen srdcem, co je důležité, je očím neviditelné.

A Bůh nás volá: nespolehejte na své smysly, zaměstnejte své nitro, hledejte mě celým svým srdcem a naleznete mě.

Dám vám pomocníka, který vás povede – Ducha svatého.

Nemusí nás mrzet, že Ježíše nevidíme očima, pokud máme srdce vedené Duchem svatým, bezpečně Ježíše poznáváme.

Pro věřícího je Duch svatý jako šestý smysl, který pomáhá vnímat Ježíše v Božím slově, ve svátostech, v druhých lidech...

A s pomocí Ducha svatého Ježíše nejenom poznáváme, ale také po něm stále více toužíme.

Naše bytostná touha po lásce může být utištěna jen s pomocí Ducha svatého.

Duch svatý totiž vede naše srdce k lásce. K prameni Boží lásky, která tryská z Kristova srdce.

Jako se nevidomí dokáže zamilovat člověka, kterého nikdy nespatriil, i věřící může přilnout ke Kristu, který zůstává skryt jeho očím. To je dílo Ducha svatého.

Duch svatý zpřítomňuje Krista a uvádí do společenství s Bohem

Copak nám srdce nehořelo, když jsme slyšeli jeho slova (Lk 24,32), říkají Emauzští učedníci.

I nám může hořet srdce, když posloucháme Boží slovo v moci Ducha svatého.

Duch svatý je jako signál a kde se člověk rozhodne tento signál přijmout, ocitá se ve spojení s živým Bohem.

Stačí se naladit – otevřít ve ztišení. Vypnout svět a zapnout nitro. Zavřít oči a otevřít srdce.

Kdo se to naučí, objeví krásu a hloubku svátostí, Božího slova, objeví zázraky, které působí v církvi Duch svatý.

Závěr

První čtení nás upozorňuje: Bůh dává Ducha svatého těm, kdo ho poslouchají. (Sk 5,32)

Poslouchat, neznamena jen plnit rozkazy. Znamená vnímat přání, touhy druhého a uskutečňovat je.

Lidé neposlouchají Boha, protože o něm mají falešnou představu, ale nemohou ji změnit, dokud ho nezačnou poslouchat.

Co nám tedy říká Bůh? Jaká má přání a touhy? Zavřeme oči, otevřme srdce, dovolme Duchu svatému, aby v nás působil - zaposlouchejme se do Božích přání:

Mé dítě, vrať se skrze Ježíše ke mně... Nech se zachránit, vykoupit jeho obětí... Dovol mi, abych tě miloval, poznej mou lásku a odpověz mi na ni...

Ve chvíli ticha odpovězme nyní Bohu ve svém nitru celým svým srdcem, celou svou duší.

Dary a plody Ducha svatého (KKC 1830-1832)

Trvalé dispozice

Konej dobro! No jo, ale kde k tomu vzít sílu?

Víme všichni, že máme konat dobro a žít spravedlivě, ale bez vnitřní síly to nejde. Posilu nám poskytují dary Ducha svatého.

Ve křtu je přijímáme, vzýváním Ducha svatého je ožívujeme, v modlitbě a při přijímání svátostí jim dovolujeme, aby rostli a působily. **Každý, kdo se modlí a vzývá Ducha svatého je díky trvalé přítomnosti jeho darů disponovaný (vnitřně připravený) žít život podle Božího plánu.**

Sedm darů Ducha svatého

Dar moudrosti

Moudrý je ten, kdo neztrácí čas. Koná to co je správné.

Kardinál Špidlík jednou řekl: není čas na to číst dobré knihy, je třeba číst jen ty nejlepší. To je postoj moudrého člověka.

Dar moudrosti nás přivádí k tomu co je v životě důležité a pomáhá nám rozlišit, čemu máme věnovat pozornost, abychom svůj život nepromarnili. Díky němu dokážeme vnímat život z pohledu věčnosti. Konáme pak, ne to co nám **přinese** jen časný užitek, ale **věčný život**.

Dar rozumu

Spolupracuje s darem moudrosti.

Máme cit, vůli a rozum. Cit vyhledává příjemné, vůle slepě tíhne a rozum má citu a vůli velet, aby nás nezavedli do záhuby. Rozum poznává a třídí co je správné a co ne. Odhaluje hříchy.

Dar rozumnosti nás vede v každodenním rozlišování dobra a zla.

Dar rady

Rada není příkaz (udělej nebo neudělej, zvol nebo zavrhni). Dává se tomu, kdo pochybuje, anebo tomu, kdo má zvolit nějakou věc a zmítá se v nejistotě.

V nemoci radí – lékař, při soudu – advokát, v duchovním životě duchovní rádce. Duchovní právě proto, že mu pomáhá Duch svatý.

Rádce (ať už člověk vedený darem Ducha svatého nebo přímo Duch svatý) nenutí, ale dává nahlédnout, proč je určitá věc lepší. Tak získává člověk vnitřní motivaci, aby o poznané dobro usiloval.

Dar síly

Pomáhá k překonání strachu, obtíží v duchovním životě. Je to vnitřní odhodlání vytrvat v dobrém až do konce. A to i za cenu obětí.

Dar umění

Pravé umění je krása a pravda, které získávají rozměr. Dar umění nám pomáhá vyjádřit, zjevit světu krásu, kterou do nás vložil Bůh.

Uměleckým dílem se pak stávají nejen obrazy či písně, ale třeba máma či táta, kteří rozvinou svou manželskou a rodičovskou lásku a milují tak jako Kristus, lidé, kteří v duchu Kristově pečují o nemocné, povzbuzují skleslé atp.

Nebojme se hledat a zjevit světu to krásné, co do nás vložil Bůh, žijme dar umění a proměňme svůj život v umělecké dílo.

Dar zbožnosti

Zbožný je ten, kdo žije z Boha. U něj odpočívá, z něho čerpá a jemu děkuje a chválí ho.

Arcibiskup Stojan říkal: buď můj život jedna Boží chvála. To je nejvyšší projev daru zbožnosti.

Tento dar nám tedy pomáhá nacházet v Bohu oporu, útočiště, pokoj a radost.

Dar bázně Boží

Tento dar se rozvíjí ruku v ruce s láskou k Bohu.

Bázeň chrání člověka, před smutkem, který přichází ve chvíli, kdy zraníme či zarmoutíme milovanou bytost.

Po každé svátosti smíření si máme dávat předsevzetí vedené darem bázně Boží: „Nikdy neudělám těžký hřích, ne proto, že bych se bál(a) trestu, ale protože nekonečně dobrého Boha miluji.“

Plody Ducha

Tradice církve jich vypočítává dvanáct: láska, radost, pokoj, trpělivost, shovívavost, vlídnost, dobrota, mírnost, věrnost, tichost, zdrženlivost a čistota.

Podle nich poznáváme, že v nás Duch Svatý přebývá, že jsme jím vedeni. Po ovoci se pozná strom, podle života se pozná křesťan.

Oplýváme těmito plody? Je v nás Duch Boží, Duch svatý? Neleží v nás jeho dary ladem? Není nejvyšší čas začít usilovat o jeho přítomnost a vedení?

Zjevení Boha jako Trojice (KKC 238 – 248)

Úvod

Nevěřící nebo hledající lidé se občas ptají: pane faráři, kde berete informace o Bohu a jak si můžete být jist, že jsou pravdivé? Jak vám mám věřit, že si vše církve nevymyslela, aby ovládala lidi?

Na tuto otázku můžeme odpovědět, že k poznání Boha vedou dva prameny, které se navzájem doplňují.

Vše co o Bohu učíme, nám řekl Ježíš, o kterém věříme, že je Boží Syn a proto i nejvyšší autorita, která nám může odhalit Boží tajemství. To je první pramen.

A ten druhý je Duch svatý, který nám dává zakusit osobní zkušenost s Bohem.

To co Ježíš hlásá, odhaluje o Otci, můžeme s pomocí Ducha svatého prožít a tak roste naše víra a my ji pak dál hlásáme ve světě.

Otec zjevený Synem

Co nám tedy odhaluje **Ježíš** o Bohu? Všim, co koná a říká, ho **odhaluje** jako **milujícího Otce**, který nás stvořil a kterému na nás záleží.

Bůh chce, abychom byli šťastní – ne z pomíjivých radostí, ale z toho, že poznáme věčnou pravdu a skutečnou lásku.

Pravdu o věčném životě a lásku, která se nezastaví před žádnou obětí.

Pravdu o své velikosti. Člověče, vždyť jsi tak důležitý, že se k tobě osobně obrací nekonečný všemohoucí Bůh a má o tebe zájem. Volá tě, aby ses stal jeho synem či dcerou, chce tě učinit svatým, zbavit tě všech lží a každé závislosti na tom co pomíjí, abys mohl přijmout to, co je věčné.

Chce tě zachránit před prázdnotou a marností, tvůj život chce učinit plodným a hodnotným.

A koná to proto, že tě miluje. Takového jaký jsi.

To je pravda o Bohu.

Je milé naslouchat takovému poselství, ale každý toužíme to nejen vědět, ale také prožívat.

A to, jak se za chvíli dozvíme, je práce Ducha svatého.

Otec a Syn zjevení Duchem

Důležitým pojmem dnešního tématu je **zjevení**. Ježíš zjevuje Otce, Duch zjevuje Otce i Syna. Proč takové dělení? Jak tomu rozumět?

Zjevení můžeme vidět, ale také vnitřně zakoušet.

Lásku nám někdo může zjevit tím, že nám podá ruku, když upadneme a pomůže nám povstat. A ve chvíli, kdy ucítíme jeho stisk a pocítíme sílu, která nás táhne vzhůru a staví na nohy, je naše nitro naplněno radostí, vděčností a odhodláním oplatit přijaté dobro. Najednou milujeme.

A podobné je to s působením Ducha svatého.

Když upadneme do nějaké duchovní bídy, přichází Ježíš a zjevuje nám důležitou pravdu: Otec tě chce zachránit a já jsem jeho podaná ruka, přijmi mě, dovol mi, abych tě znovu postavil na nohy (třeba skrze svátost smíření) a vrátil tvému životu smysl, radost a pokoj.

A když tuto nabídku přijmeme, otevřeme tím své srdce Duchu svatému, který dokoná zjevení Otce a Syna v našem nitru a vzbudí v nás lásku a víru v Boha.

Tak se nám otevírá cesta ke štěstí.

A my po ní můžeme bezpečně jít, stačí přijmout zjevení Boží lásky a přijmout povolání být k obrazu Boha – Nejsvětější Trojice.

Co to znamená být k obrazu Boha?

Člověk stvořen k obrazu Boha – Trojice

Člověk je stvořen **K** obrazu Božímu. Co je na tom **K** tak důležitého?

Kdybychom byli uděláni jako obraz Boží, byli bychom všichni pouhou kopií.

Jsme povoláni, abychom Boha viděli a sami vytvářeli jeho osobitý obraz.

Když říkáme, že jsme stvořeni **K** obrazu, zdůrazňuje se tím naše svoboda, se kterou máme dorůstat do krásy, dokonalosti a lásky, kterou tvoří Bůh v Nejsvětější Trojici.

„Stvořen **K** obrazu“ to je výzva: buď originální a svým jedinečným způsobem **poznávej, přijímej a zobrazuj** Boží velikost, krásu a lásku.

To je přece krásné životní povolání každého z nás, co říkáte?

Přijměme to, co nám Ježíš zjevil o Otci, otevřme se zjevení a vedení Ducha svatého a přijměme své povolání zrcadlit Boží lásku a krásu. Amen.

Člověk stvořen k obrazu Boha – Trojice

K dnešnímu tématu se náramně hodí i modlitba za obdržení milostí na přímluvu Božího služebníka **Jana Pavla II, který je nám velikým vzorem jak žít své povolání poznávat, přijímat a zobrazovat Boha ve světě.**

Ó Nejsvětější Trojice,
děkujeme ti, že jsi církvi darovala
papeže Jana Pavla II.
a dala v něm zazářit
něžnosti svého otcovství,
slávě Kristova kříže
a nádheře Ducha lásky.

On nám svou bezmeznou důvěrou v tvé nekonečné milosrdenství
a v mateřskou přímluvu Panny Marie
zosobnil obraz Ježíše, Dobrého pastýře
a ukázal nám tak svatost

jako vysokou míru řádného křesťanského života,
jako cestu k dosažení věčného společenství s tebou.

Podle své vůle nám na jeho přímluvu uděl

milost, o kterou prosíme,

v naději, že bude brzy přiřazen

k zástupu tvých svatých.

Amen.

I když se všichni světci snaží zobrazit ve světě jednoho jediného Boha, každý je originální. Bůh přivádí naši jedinečnost k dokonalosti ☺

Pro úplnost zde můžeme dodat biblický pohled na termín K obrazu Trojice:

V úvodu Bible je napsáno: Bůh řekl: „*Učiňme člověka **k našemu** obrazu a podobě*“ (Gn 1,26)

Proč je zde množné číslo?

Člověk nebyl stvořen jako obraz jedné osoby, ať už Otce, Syna či Ducha Svatého, ale k obrazu Trojice, proto je řečeno „*k našemu obrazu*“.

A že tato Trojice je jediný Bůh, zaznívá hned nato: „*A učinil Bůh člověka **k Božímu** obrazu*“ (Gn 1,27) místo „*K svému obrazu*“.